

Маланюк Марія Степанівна

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТОПОНІМІВ КАНАДИ

У статті йдеться про дослідження топонімів Канади та особливостей виявлення їхньої лінгвокультурної специфіки. Актуальність такої розвідки визначається відсутністю комплексних досліджень топонімікону Канади, а також у потребі в окресленні творення та походження таких найменувань.

Ключові слова: Канада, топонім, лексика, запозичення, ареал, семантика.

The article deals with the study of Canada's place names and the features of revealing their linguistic and cultural specificity. The relevance of such research is determined by the lack of comprehensive studies of Canada's toponymic system, and the need to delineate the creation and origin of such names.

Key words: Canada, toponym, vocabulary, borrowing, area, semantics.

Історична класифікація в історії канадської ономастики вперше була запропонована Д. Армстронгом у його книзі «Походження та значення топонімів у Канаді», виданій у 1930 році в Торонто. Армстронг розділив канадські топоніми на п'ять основних груп

1. Індіанські назви, так званий «індіанський період», наприклад: *Winnipeg, Niagara, Restigouch.*
2. Назви періоду завоювання, коли португальські, іспанські та французькі мореплавці додали виразних термінів (слів) до канадської топонімії, наприклад: *Fundi, Bras d'Or, Chaleur.*
3. Назви французького періоду, які розкривають релігійну природу прибулих людей та їх відданість своїм покровителям, таким як Св. Лаврентію, Св. Анні, Св. Марії, наприклад: *Ste.-Anne-des-Monts, St. Laurent.*
4. Назви періоду британських вірнопідданих, які свідчать про відданість переселенців з Великобританії, Ірландії та США (після революції 1783 року) королівській сім'ї.

5. Назви нового (національного) періоду: *Saskatchewan, Okanagan, Fernie, Timmins, Haliburton, Kitchener*.

Історія кожного імені була також основою в класифікації канадських топонімів, запропонованій У. Кірконелем у його роботі «Історичний розвиток канадської культури» [1].

Лінгвістична класифікація була вперше запропонована Ярославом Рудницьким [2]. Відповідно до його системи, канадські топоніми можна поділити на такі групи

1. Первинні (автохтонні) американо-індіанські топоніми, це такі як: *Toronto, Winnipeg, Saskatoon, Athabaska*. 2. Топоніми романського походження а) португальські: *Fundi* (від *Rio Fundi* – *глибока річка*); б) іспанські назви: *Quadra, Toledo, Oso, Oro*; в) французькі назви: *Montreal, St. Boniface, Portage la Prairie* 3. Топоніми германського походження а) *англо-саксонські назви: Cambridge, Vancouver, Welland, Westminster, White Rockey*; б) німецькі назви: *Luter, Osnabruck, Steinbach, Heidelberg*; в) ісландські назви: *Reykjavik, Gimli, Husavik*; г) скандинавські назви: *Stockholm, Bergen, Copenhagen*; д) інші германські назви: *Barnegat* (*голландська*) 4. Топоніми кельтського походження а) шотландські назви: *Kildonan, Argyll, Scotland Farm*; б) ірландські назви: *Belfast, Mayo, Malahide*. 5. Топоніми слов'янського походження а) українські назви: *Ukraina, Halych, Kulish, Petlura*; б) російські назви: *Volga, Tolstoy*; в) польські назви: *Warsaw, Wisla*; г) назви з інших слов'янських мов: *Harmlick* (*чеської*), *Chuty* (*словацької*), *Putnik* (*сербської*). 6. Інші топоніми а) назви єврейського походження: *Jesus, Maria, Baracca, Rama*; б) грецькі назви: *Alpha, Delta, Proton*; в) латинські назви: *Regina, Nova Scotia*; г) назви різного лінгвістичного походження: *Sultan, Balaklava*; д) штучні ономастичні неологізми: *Transcona, Krydor, Ukalta*.

Власне *ономастична* класифікація була вперше запропонована теж Ярославом Рудницьким. З ономастичної точки зору він виділив такі групи

1. Первинні (автохтонні) американо-індіанські назви:

Winnipeg, Niagara, Abitibi.

2. Запозичені назви (переважно з Європи):

а) перенесені назви:

London, Paris, Stockholm, New Kiev, Warsaw.

б) трансформовані назви:

Vancouver (спочатку це було прізвище сім'ї), *St. Boniface* (ім'я святого),
Olga (за ім'ям української княжни) [2].

3. Канадські топонімічні неологізми: *Portage la Prairie, Transkona, Krydor.*

Отже можна говорити про прозорість і описовість топонімічних назв Канади. Зауважимо, що існує велика кількість переосмислених географічних термінів в складі топонімів, що забезпечує чітке розмежування в топонімії. Значна кількість антропотопонімів і перенесених назв, утворено емігрантами, що допомагає простежити і зрозуміти закономірності ареалів поширення тієї чи іншої нації на території сучасної Канади.

Література

1. Kirkconnell W. Historical Stratification of Canadian Cultures. – Toronto, 1951.
2. RudnyckyJ. Studies in onomastics. Winnipeg, 1958.